

РЕШЕНИЕ

№ 626

гр. Пещера, 03.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕЩЕРА, III ГР. СЪСТАВ, в публично заседание на втори ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: РОСИЦА ИЛ. ВАСИЛЕВА

при участието на секретаря Евелина Н. Генинска
като разгледа докладваното от РОСИЦА ИЛ. ВАСИЛЕВА Гражданско дело
№ 20235240100490 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по искова молба на Д. С. Ч., ЕГН *****, с адрес: гр. Батак, ул. „Антонивановци“ № 47, чрез адв. М. М. от АК - Пловдив, против „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, с която е предявен установителен иск с правно основание чл. 124 от ГПК за признаване за установено в отношенията между страните, че ищецът Д. С. Ч. не дължи на ответника „Сити Кеш“ ООД сумата в размер на 1341,72 лв., представляваща неустойка по Договор за кредит № 705838/13.07.2022 г., сключен между страните, доколкото клаузата, с която неустойката за непредоставяне на обезпечение по кредита е уговорена, е нищожна, като противоречаща на закона, добрите нрави и е неравноправна.

В исковата молба се твърди, че между страните е сключен Договор за кредит № 705838, по силата на който ответникът „Сити Кеш“ ООД е предоставил на ищеца Д. Ч. паричен заем в размер на 1000,00 лв., която сума е изцяло усвоена от ищеца. Сочи се, че срокът на кредита е 12 месеца, като същият е отпуснат при лихва от 274,28 лв. и договорена неустойка от 1341,72 лв. Поддържа се, че при усвоена главница в размер на 1000,00 лв. кредитополучателят следва да заплати общо 2616,00 лв., от които: 1000,00 лв. – главница, 274,28 лв. – лихва и 1341,72 лв. – неустойка.

Ищецът счита, че клаузата за неустойка при непредоставяне на обезпечение в процесния договор за кредит е нищожна, като противоречаща на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД и неравноправна, съгласно чл. 143, ал. 1 и чл. 146, ал. 1 от ЗЗП. Изтъква, че са нарушени изискванията чл. 143, ал. 1, т. 5 и т. 19 от ЗЗП, като излага подробни

съображения в тази насока. Акцентираща върху обстоятелството, че с клаузата за неустойка се заобикаля разпоредбата на чл. 33 от ЗПК и нормата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, както и че същата е уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционни функции.

По изложените съображения ищецът моли съда да постанови решение, с което да уважи предявения иск. Ангажира доказателства. Претендира разноски.

В законоустановения срок по чл. 131, ал. 1 от ГПК не е подаден отговор на исковата молба от ответника „Сити Кеш“ ООД.

В срока за отговор на исковата молба са предявени от „Сити Кеш“ ООД срещу Д. С. Ч. насрещни осъдителни иски с правно основание чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, вр. чл. 9 от ЗПК, вр. чл. 6 от ЗПФУР, вр. чл. 240, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗД за осъждане на ответника Д. Ч. да заплати на ищеца „Сити Кеш“ ООД следните суми: сумата в размер на 751,54 лв. – представляваща непогасен остатък от падежирала главница по Договор за кредит № 705838/13.07.2022 г., за периода от 15.08.2022 г. до 15.05.2023 г.; сумата в размер на 248,46 лв. – представляваща непогасен остатък от главница по непасежирани вноски – вноска № 11 с падеж 13.06.2023 г. и вноска № 12 с падеж 13.07.2023 г. по Договор за кредит № 705838/13.07.2022 г., обявени за предсрочно изискуеми с насрещната искова молба; 262,02 лв. – възнаградителна лихва, за периода от 15.08.2022 г. до 15.05.2023 г., ведно със законната лихва върху посочените суми, считано от датата на подаване на насрещната искова молба в съда – 31.05.2023 г. до окончателното изплащане на задължението.

В насрещната искова молба, уточнена с молба с вх. № 2981/19.06.2023 г. по описа на Районен съд – Пещера, се твърди, че между страните бил сключен Договор за потребителски кредит № 705838/13.07.2022 г. чрез средствата за комуникация от разстояние при спазване на изискванията на ЗПФУР. Ищецът по насрещните иски излага подробно по какъв начин и ред е сключен процесния договор за потребителски кредит. По силата на Договор за потребителски кредит № 705838/13.07.2022 г. на ответника Д. Ч. била предоставена сумата от 1000,00 лв., при ГПР – 48,00 % и ГЛП – 40,05 %. Страните постигнали договореност кредитът да бъде изплатен от кредитополучателя на 12 месечни погасителни вноски, всяка от които съгласно Приложение № 1 към договора, в който е поместен погасителния план, включва главница, лихва и дължима неустойка в случай на неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение по Договора. Крайният падеж за погасяване задълженията по Договора за кредит бил 13.07.2023 г. В изпълнение на задължението си по Договора за кредит, кредитодателят „Сити Кеш“ ООД предоставил на кредитополучателя Д. Ч. сумата по кредита в брой чрез системата на „Изипей“ АД след подписване на Договора. След получаване на заемната сума до датата на подаване на насрещната искова молба кредитополучателят Д. Ч. не бил извършвал плащания по процесния Договор за кредит. Кредитополучателят бил в пълно

неизпълнение на вноса № 1 с падеж 15.08.2022 г., вноса № 2 с падеж 13.09.2022 г., вноса № 3 с падеж 13.10.2022 г., вноса № 4 с падеж 14.11.2022 г., вноса № 5 с падеж 13.12.2022 г., вноса № 6 с падеж 01.01.2023 г., вноса № 7 с падеж 13.02.2023 г., вноса № 8 с падеж 13.03.2023 г., вноса № 9 с падеж 13.04.2022 г. и вноса № 10 с падеж 15.05.2023 г. Съгласно уговореното в чл. 6, ал. 3 от Договора за кредит, считано от 15.08.2022 г. за ищеца „Сити Кеш“ ООД възникнало правото да обяви кредита за предсрочно изискуем. С настоящата насрещна искова молба ищецът „Сити Кеш“ ООД прави изявление до ответника Д. Ч., че счита процесния Договор за кредит за предсрочно изискуем и обявява за предсрочно изискуем непадежиралия остатък от задължението по Договора за кредит по вноски № 11 с падеж 13.06.2023 г. и вноса № 12 с падеж 13.07.2023 г. Ищецът по насрещните искове твърди, че към момента на подаване на насрещната искова молба размерът на възнаградителната лихва е 262,02 лв., за периода от 15.08.2022 г. до 15.05.2023 г. и същата не е заплатена от потребителя – ответника Д. Ч..

Моли съда да постанови решение, с което да осъди ответника Д. Ч. да заплати на ищеца „Сити Кеш“ ООД сумата в размер на 751,54 лв. – представляваща непогасен остатък от падежиралия главница по Договор за кредит № 705838/13.07.2022 г., за периода от 15.08.2022 г. до 15.05.2023 г.; сумата в размер на 248,46 лв. – представляваща непогасен остатък от главница по непадежирали вноски – вноса № 11 с падеж 13.06.2023 г. и вноса № 12 с падеж 13.07.2023 г. по Договор за кредит № 705838/13.07.2022 г., обявени за предсрочно изискуеми с настоящата искова молба; 262,02 лв. – възнаградителна лихва, за периода от 15.08.2022 г. до 15.05.2023 г., ведно със законната лихва върху посочените суми, считано от датата на подаване на насрещната искова молба в съда – 31.05.2023 г. до окончателното изплащане на задължението.

Ангажира писмени доказателства. Претендира разноски. Релевира възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на насрещната страна.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът по насрещните искове е подал писмен отговор, с който оспорва исковете. Не оспорва, че между страните е сключен Договор за кредит № 705838/13.07.2022 г. от разстояние по електронен път, но твърди, че договорът е недействителен на специалните основания по чл. 22 от ЗПК. Излага подробни съображения за нищожност на Договора за кредит на основание чл. 11, ал. 1, т. 9, т. 10, т. 11 от ЗПК и чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Твърди, че поради невключването на уговорката за заплащане на неустойка в ГПР, последният не съответства на действително прилагания от кредитора в кредитното правоотношение. Сочи, че посочването в кредитния договор на размер на ГПР, който не е реално прилагания в отношенията между страните представлява заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от ЗЗП. Поддържа, че използването на заблуждаващи търговски практики, изразяващи се в непосочването на кредитния контракт на действителния размер на ГПР представлява един от елементите, на които може да се основе преценката за неравноправния

характер на договорните клаузи по смисъла на чл. 143 и сл. от ЗЗП. Акцентираща, че нищожността на неравноправната клауза в договора, сочи невярен ГПР, води до недействителност на кредитната сделка, поради неспазване на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Релевираща възражение за нищожност на договорената възнаградителна лихва, тъй като клаузата, с която е договорена противоречи на добрите нрави.

Моли предявените насрещни искове да бъдат отхвърлени. Претендираща разноски. Прави възражение за прекомерност на юрисконсултското възнаграждение на ищцовата страна по насрещните искове.

В открито съдебно заседание ищецът по първоначалния иск и ответник по насрещните искове Д. Ч., редовно призован, не се явява и не изпраща процесуален представител. По делото е постъпило писмено становище от пълномощника на ищеца – адв. М. М., с което поддържа исковата молба и моли предявения иск да бъде уважен. Оспорва насрещната искова молба и моли за отхвърляне на насрещните искове. Претендираща разноски.

В открито съдебно заседание ответникът по първоначалния иск и ищец по насрещните искове „Сити Кеш“ ООД, редовно призован, не изпраща представител и не взема становище по отговора на насрещната искова молба.

Съдът, като взе предвид разпоредбите на закона, становищата на страните и събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 от ГПК, намира за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно между страните и на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ГПК е обявено за безспорно и ненуждаещо се от доказване, че между ищеца Д. С. Ч. и ответника „Сити Кеш“ ООД е сключен Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., по силата на който ответникът е предоставил на ищеца сумата от 1000,00 лв., която е изцяло усвоена от ищеца.

Видно от представения по делото Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г. (Договора), ответникът „Сити Кеш“ ООД е предоставил на ищеца Д. Ч. сумата от 1000,00 лв., при годишен лихвен процент от 40,05 % и годишен процент на разходите от 48,00 %, като е договорено погасяването на кредита да се извърши на 12 месечни погасителни вноски.

С клаузата на чл. 6.1 от Договора за паричен заем и приложимите към него Общи условия, неразделна част от Договора, е установено задължение в тридневен срок от усвояване на заемната сума заемателят да обезпечи задължението си по Договора за паричен заем с осигуряване на поне едно от следните обезпечения: 1) поръчителство на едно или две физически лица, които отговарят кумулативно на следните условия: при един поръчител – същият да има осигурителен доход в размер не по-малък от 7 пъти размера на минималната работна заплата за страната; при двама поръчители - размерът на осигурителния доход на всеки един от тях трябва да е в размер не по-малък от 4 пъти минималната работна заплата за страната; да не са поръчители по други договори за заем, сключени със заемодателя; да не са заематели по сключени и непогасени договори за заем, сключени със

заемодателя; да нямат кредити към банки или финансови институции с класификация различна от „Редовен“, както по активни, така и по погасени задължения, съгласно справочните данни на ЦКР към БНБ; да представят служебна бележка от работодателя си или друг съответен документ, удостоверяващ размера на получавания от тях доход или 2) безусловна банкова гаранция, издадена от лицензирана в БНБ търговска банка, за период, включващ от сключване на договора за заем до изтичане на 6 месеца след падежа на последната редовна вноска по погасяване на заема и обезпечаваща задължение в размер на два пъти общата сума за плащане по договора за заем, включваща договорената главница и лихва.

С клаузата на чл. 6.2 от Договора страните са се уговорили, че при неизпълнение на задължението на длъжника да осигури посоченото обезпечение в тридневен срок от усвояването на заемната сума по Договора или ако представеното обезпечение не отговаря на условията, посочени в чл. 33, ал. 1 от Общите условия, неразделна част от Договора, заемателят дължи на кредитора неустойка в размер на 1341,72 лв., като дължимата неустойка следва да бъде заплатена разсрочено – съобразно включения в Договора за паричен заем погасителен план.

Видно от обективирания в Договора за паричен заем погасителен план, общият размер на всяка месечна погасителна вноска, включващ и предвиденото оскъпяване за неустойка, е 218,00 лв. Договорен е падеж на първата погасителна вноска на 15.08.2022 г. и на последната погасителна вноска на 13.07.2023 г.

От заключението на извършена и приета съдебно-икономическа експертиза, неоспорено от страните по делото, което съдът кредитира като обективно и компетентно изготвено от вещото лице, се установява, че в стойността на годишния процент на разходите (ГПР) – 48 % е включена само договорната лихва. Размерът на неустойката за непредоставено обезпечение по Договора е 1341,72 лв. и ако същата бъде включена в общите разходи по кредита, то размерът на ГПР би бил равен на 297,12 %. Вещото лице е посочило, че по данни на кредитора „Сити Кеш“ ООД по процесния Договор за кредит са заплатени общо 60,00 лв. С направеното от кредитополучателя плащане в размер на 60,00 лв. са погасени следните задължения: 39,40 лв. – законна лихва за периода от 16.08.2022 г. до 01.02.2023 г., 8,34 лв. – такси за администриране на просрочен кредит и 12,26 лв. – възнаградителна лихва за периода от 13.07.2022 г. до 13.07.2023 г. Непогасеният остатък от главницата по кредита е 1000 лв., а непогасеният остатък от възнаградителната лихва е в размер на 262,02 лв. – за периода от 13.07.2022 г. до 13.07.2023 г.

При така установените правнорелевантни факти, съдът намира от правна страна следното:

Предявени са установителен иск с правна квалификация чл. 124 от ГПК и насрещни осъдителни искове с правно основание чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, вр. чл. 9 от ЗПК, вр. чл. 6 от ЗПФУР, вр. чл. 240, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗД.

По предявения от Д. С. Ч. против „Сити Кеш“ ООД иск с правно основание чл. 124 от ГПК за недължимост на неустойката за непредоставяне на обезпечение по Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., тъй като клаузата, с която е уговорена е нищожна, като

противоречаща на закона, добрите нрави и е неравноправна:

В тежест на ответника „Сити Кеш“ ООД е да установи наличието на валидно основание, по силата на което ищецът му дължи сумата в размер на 1341,72 лв., като неустойка по процесния Договор за паричен заем.

По своята правна природа неустойката представлява форма на договорна отговорност. Тя служи като обезщетение на кредитора за вредите от неизпълнението, чийто размер е предварително определен от страните. Поначало функциите на неустойката са обезпечителна, обезщетителна и санкционна.

Съдът намира, че уговорената в процесния Договор за паричен заем неустойка за неизпълнение на договорно задължение за предоставяне на обезпечение - банкова гаранция или поръчителство е нищожна, тъй като противоречи на добрите нрави. Критериите дали е налице нищожност, поради противоречие с добрите нрави на неустойка, се съдържат в ТР № 1 от 15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ВКС, ОСТК - такава е неустойка, която е уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. В мотивите на посоченото тълкувателно решение е прието, че като клауза, уговорена в договора, неустойката е проявление на принципа на автономия на волята в частното право (чл. 9 от ЗЗД), както и че неустойката следва да се приеме за нищожна, ако единствената цел, за която е уговорена, излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Посочено е, че условията и предпоставките за нищожност на клаузата за неустойка произтичат от нейните функции, както и от принципа за справедливост в гражданските и търговските правоотношения. Преценката за нищожност на неустойката поради накърняване на добрите нрави следва да се прави в зависимост от специфичните за всеки конкретен случай факти и обстоятелства към момента на сключване на договора, а не към последващ момент, при съобразяване на примерно посочени критерии, като: 1) естеството им на парични или на непарични и размерът на задълженията, изпълнението на които се обезпечава с неустойка; 2) дали изпълнението на задължението е обезпечено с други правни способи - поръчителство, залог, ипотека и др.; 3) вид на уговорената неустойка (компенсаторна или мораторна) и вида на неизпълнение на задължението - съществено или за незначителна негова част; 4) съотношението между размера на уговорената неустойка и очакваните от неизпълнението на задължението вреди.

В настоящия случай неустойката е предвидена за неизпълнение на задължението на заемателя да осигури обезпечение на отговорността си към кредитора за заплащане на главното задължение по Договора за паричен заем. Така, както е уговорена, неустойката е предназначена да санкционира заемателя за виновното неспазване на договорното задължение за предоставяне на обезпечение. Уговорената между страните неустойка не обезпечава изпълнението на задълженията по Договора за паричен заем, нито вредите от неизпълнението на задълженията по Договора за паричен заем, а евентуални такива от непредоставяне на обезпечение чрез поръчителство или банкова гаранция. Чрез процесната неустоечна клауза се цели санкциониране на кредитополучателя за виновното неизпълнение на договорното задължение за предоставяне на обезпечение. Задължението за обезпечаване на

главното задължение има вторичен характер и неизпълнението му не рефлектира пряко върху същинското задължение за погасяване на предоставената в кредит сума. От неизпълнението на задължението за предоставяне на обезпечение не настъпва вреда за кредитора, размерът на която да бъде обект на обезвреда в клауза за неустойка. Макар и да е уговорена като санкционна, доколкото се дължи при неизпълнение на договорно задължение, неустойката води до скрито оскъпяване на кредита. Непредоставянето на обезпечение е посочено като условие, при което разходите по кредита могат да се повишат. Този факт е индикация, че предоставянето на обезпечение е условие от което зависи размера на разходите по кредита, т.е. „неустойката“ се явява разход по кредита, а не обезщетение. Съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва, която съгласно ПМС № 426 от 18.12.2014 г. е в размер на 10 %, или ГПР не следва да надхвърля 50 %. Съдът намира, че с разглежданата неустоечна клауза се заобикаля правилото на чл. 19, ал. 4 от ЗПК и се уговоря по-висок размер на разходите по кредита от нормативно допустимия. В случая само размера на неустойката представлява повече от 100 % от заетата сума и заедно с нея се формира годишен процент на разходите, който е значително по-висок от нормативно установения в чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Видно от приетата по делото съдебно-икономическа експертиза, размерът на неустойката заедно със заетата сума формира годишен процент на разходите по кредита в размер на 297,12 %, който е в пъти по-висок от нормативно установения в чл. 19, ал. 4 от ЗПК. С оглед гореизложеното, съдът приема, че задължението по чл. 11, ал. 1 от Договора за паричен заем не е свързано с неизпълнението на Договора, а представлява разход по смисъла на чл. 19, ал. 1 от ЗПК, който в противоречие на правилото чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК не е включен в ГПР, нито в общата сума на заема, дължима от потребителя към деня на сключването. Въпреки че формално в Договора са посочени ГПР и общ размер на задължението, без включването в тях на размера на неустойката, те не могат да изпълнят отредената им функция - да дадат възможност на потребителя, по ясен и достъпен начин, да се запознае с произтичащите за него икономически последици от Договора, въз основа на което да вземе информирано решение за сключването му. Уговаряне на неустойка за неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение, съдът намира за установено в противоречие с добрите нрави. Това задължение всъщност представлява скрито, под формата на неустойка, допълнително възнаграждение за кредитора. В случая неустойката по съществото си е добавък към възнаградителната лихва и в този смисъл би представлявала сигурна печалба за кредитора, която печалба би увеличила стойността на Договора. Пряката и непосредствена цел на така уговорената неустоечна клауза е да доведе до увеличаване на подлежащата на връщане сума и неоснователно обогатяване на кредитора за сметка на кредитополучателя. Процесната клауза за неустойка нарушава съществено принципа на добросъвестност и справедливост в гражданските и търговските правоотношения и не държи сметка за реалните вреди от неизпълнението. Възнаграждението за непредоставяне на обезпечение не е включено в предвидения по договора ГПР, с което потребителят е заблуден относно действителната стойност на общите разходи по кредитното правоотношение.

Ето защо, съдът счита, че неустоечната клауза на чл. 6.2 от процесния Договор за паричен заем е нищожна, като противоречаща на добрите нрави и заобикаляща материалноправните изисквания на чл. 19, ал. 4 от ЗПК вр. чл. 21, ал. 1 от ЗПК.

Предвид гореизложеното, съдът счита, че ответникът „Сити Кеш“ ООД не обоснова наличието на валидно основание, на база на което да е дължима от ищеца сумата в размер на 1341,72 лева - неустойка при непредоставяне на обезпечение по сключения между страните Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г.

Ето защо, съдът намира, че предявеният иск за недължимост на сумата в размер на 1341,72 лева – неустойка по процесния Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., поради нищожност на клаузата за неустойка за непредоставяне на обезпечение по кредита, е основателен и като такъв следва да бъде уважен.

По насрещните осъдителни искове с правно основание чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, вр. чл. 9 от ЗПК, вр. чл. 6 от ЗПФУР, вр. чл. 240, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗД, предявени от „Сити Кеш“ ООД против Д. С. Ч.:

За успешното провеждане на предявените насрещни осъдителни искове в тежест на ищеца „Сити Кеш“ ООД е да установи, при условията на пълно и главно доказване по чл. 154 от ГПК, наличието на валидно облигационно правоотношение по договор за заем, сключен с ответника Д. Ч. чрез средствата за комуникация от разстояние, съобразно законовите изисквания на ЗПФУР (в т.ч., че е предоставил информация на потребителя - ответника, съгласно чл. 8 от ЗПФУР, както и че е получил съгласието на потребителя за сключване на договора); предаването на заемната сума от 1000,00 лв. на ответника; размерът на вземането и неговата изискуемост; настъпил падеж на съществуващото главно вземане, респ. съответно основаниято, поради което претендира предсрочна изискуемост; че ответникът Д. Ч. е поел задължение да заплати на „Сити Кеш“ ООД възнаграждение за ползване на кредита, договорения размер на възнаграждението, както и че вземането за него е изискуемо.

При доказване на горното, в тежест на ответника Д. С. Ч. е да докаже положителния факт на изпълнението - че е заплатил претендираната от ищеца сума.

В тежест на ответника Д. С. Ч. е да докаже по делото, пълно и главно, правоизключващите отговорността му факти, респективно основанията, поради които счита, че Договорът за паричен заем е недействителен.

Безспорно е по делото, че между ищеца по насрещните искове „Сити Кеш“ ООД и ответника по насрещните искове Д. С. Ч. е сключен Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., по силата на който „Сити Кеш“ ООД е предоставил на Д. С. Ч. сумата от 1000,00 лв., която е изцяло усвоена от ищеца. Страните по договора са договорили заплащането на договорна лихва от 40,05 %, а ГПР е посочен в размер на 48,00 %. Ответникът

по насрещните искове се е задължил да върне заетата сума на дванадесет месечни погасителни вноски, с краен срок на погасяване на кредита 13.07.2023 г. Било е уговорено предоставянето на обезпечение чрез две физически лица поръчители или банкова гаранция. При неизпълнение на това задължение в чл. 6.1 от Договора с клаузата на чл. 6.2 от Договора е уговорено заплащането на неустойка за всеки ден на неизпълнение. Неустойката е конкретизирана в размер на 1341,72 лв., съгласно погасителния план и е предвидено погасяването ѝ с месечната вноска по заема, който е отпуснат за дванадесет месеца.

Не е спорно по делото, че ищецът по насрещните искове „Сити Кеш“ ООД е финансова институция по смисъла на чл. 3, ал. 2 от ЗКИ, поради което може да отпуска заеми със средства, които не са набавени чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Дружеството предоставя кредити, което го определя като кредитор по смисъла на чл. 9, ал. 4 от ЗПК. Ответникът по насрещните искове Д. Ч. е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова. Страните не спорят, че ответникът по насрещните искове Д. Ч. има качеството на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 от ЗПК и § 13, т. 1 от ДР на ЗП. Сключеният между страните Договор за паричен заем по своята правна характеристика и съдържание е такъв за потребителски кредит по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗПК и за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон – Закона за потребителския кредит.

Съгласно разпоредбата на чл. 22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен. Посочените разпоредби уреждат императивни законови изисквания към формата и съдържанието на договора за потребителски кредит, установени в защита на потребителите.

В процесния Договор за паричен заем не са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Тази норма е императивна и предвижда, че договорът за кредит трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Според чл. 19, ал. 1 от ЗПК годишният процент на разходите изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

Съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България.

В ГПР следва да са включени всички разходи, които ще извърши потребителя и които са пряко свързани с кредитното правоотношение. Целта на разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК е на потребителя да се

предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи.

В процесния казус посочената в Договора стойност на ГПР не отговаря на реално прилаганата от кредитора, защото в нея не са включени допълнителните плащания, които заемателят ще трябва да направи заради заплащането на такса за администриране на просрочен кредит, както и за предвидената по чл. 6.2 от Договора неустойка при неизпълнение на уговореното задължение за предоставяне на обезпечение. От приетата без възражения на страните по делото съдебно-икономическа експертиза се установява, че в стойността на ГПР не е включена неустойката за непредоставяне на обезпечение по Договора. Ако сумата за неустойка бъде включена в общите разходи по кредита, то размерът на ГПР би бил равен на 297,12 %. Допълнителните плащания за неустойка при непредоставяне на обезпечение следва да бъдат включени в ГПР, което в случая не е сторено. В настоящия казус действителният размер на ГПР е 297,12 %, видно от заключението на извършената съдебно-икономическа експертиза, и надхвърля нормативно допустимия по чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Следователно посоченият в Договора за паричен заем размер на ГПР – 48,00 % не отговаря на действителния. Налице е заобикаляне на закона. Посочването на по-нисък от действителния ГПР представлява невярна информация и следва да се определи като нелоялна и заблуждаваща търговска практика по смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО. Тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл. 19, ал. 4 от ЗПК и не му позволява да прецени реалните икономически последици от сключването на договора. Посочването на стойност на ГПР по-малка от действителната, която превишава ограничението на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, представлява неизпълнение на задължението по чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК. Поради констатираното съществено нарушение на изискуемото съдържание на Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., на основание чл. 22 от ЗПК във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, процесният Договор за паричен заем следва да бъде обявен за недействителен.

Съгласно чл. 23 от ЗПК когато договорът за потребителски кредит е недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ако тази недействителност се установи в производство по предявен иск по чл. 79 от ЗЗД, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 от ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит и задължението за периодичност за връщането на сумата. Следователно при установена в хода на исковото производство по чл. 79 от ЗЗД недействителност на договор за потребителски кредит, съгласно чл. 23 от ЗПК, предявеният иск следва да бъде уважен с установяване на дължимата на основание чл. 23 от ЗПК чиста стойност на кредита, без да е необходимо вземането за чистата стойност да бъде предявено от кредитора с иск по чл. 55 от ЗЗД (в този смисъл Решение № 50259/12.01.2023 г. по гр.д. № 3620/2021 г.

на ВКС, III г.о. Решение № 50174/26.10.2022 г. по гр.д. № 3855/2021 г. на ВКС, IV г.о., Решение № 60186/28.11.2022 г. по т.д. № 1023/2020 г. на ВКС, I т.о.).

В случая с доклада по делото, на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ГПК, е обявено за безспорно и ненуждаещо се от доказване между страните, че между тях е сключен Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., по силата на който „Сити Кеш“ ООД е предоставил на Д. Ч. сумата от 1000,00 лв., която е изцяло усвоена от Д. Ч.. От приетата по делото съдебно-икономическа експертиза се установява, че по данни на кредитора по процесния договор за кредит са постъпили плащания в общ размер на 60,00 лв. Ищецът по насрещните иски „Сити Кеш“ ООД претендира заплащане на главница в общ размер на 1000,00 лв. (751,54 лв. + 248,46 лв. = 1000,00 лв.) и на възнаградителна лихва в размер на 262,02 лв., за периода от 15.08.2022 г. до 15.05.2023 г. Съгласно нормата на чл. 23 от ЗПК обаче, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита и не дължи лихви, като това включва както възнаградителната лихва, така и законната лихва за забава за периода до подаване на исковата молба.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че исковата претенция на „Сити Кеш“ ООД за осъждане на Д. Ч. да заплати на „Сити Кеш“ ООД сумата в размер на 262,02 лв. – възнаградителна лихва за периода от 15.08.2022 г. до 15.05.2023 г., се явява неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

С оглед изводите за недължимост на задълженията за договорна лихва и лихва за забава за периода до подаване на исковата молба по процесния Договор за паричен заем, съдът намира, че с извършените от ответника плащания в общ размер на 60,00 лв., за което обстоятелство страните не спорят, е погасена част от главницата по кредита в общ размер на 1000,00 лв., равняваща се на 60,00 лв. Така дължима по кредита остава главница (чиста стойност по кредита) в размер на 940,00 лв.

В процесния случай ответникът по насрещните иски Д. Ч. нито твърди, нито представя доказателства, да е заплатил в пълен размер главницата от 1000,00 лв. по процесния Договор за паричен заем, респ. да е платил на ищеца по насрещните иски останалата част в размер на 940,00 лв. от заемната сума (чистата стойност) по Договора за паричен заем. Поради това в полза на ищеца по насрещните иски, на основание чл. 23 от ЗПК, следва да бъде присъдена сумата в размер на 940,00 лв., представляваща незаплатена чиста стойност на кредита по Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., като за разликата над 940,00 лв. до пълния предявен размер от 1000,00 лв. исковата претенция следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

Предвид гореизложеното съдът намира, че предявеният насрещен осъдителен иск за осъждане на Д. Ч. да заплати на „Сити Кеш“ ООД сумата в размер на 1000,00 лв. - главница по Договор за потребителски кредит № 705838/13.07.2022 г. следва да бъде уважен на основание чл. 23 от ЗПК до размера на непогасената чиста стойност на кредита – в случая сумата от 940,00 лв., а за разликата над 940,00 лв. до пълния предявен размер от 1000,00 лв. да бъде отхвърлен, като неоснователен.

Като законна последица от уважаване на иска за главница в размер на 940,00 лв. (непогасената чиста стойност на кредита) следва да бъде присъдена и законната лихва върху нея, считано от датата на подаване на насрещната искова молба в съда – 31.05.2023 г. до окончателното изплащане на вземането, каквото искане изрично е направено в насрещната искова молба.

По разноските:

Правото на разноски по делото е имуществено право на страната, която е постигнала позитивен правен резултат в рамките на спора по същество.

Според чл. 78, ал. 1 от ГПК заплатените от ищеца такси, разноски по производството и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, се заплащат от ответника съразмерно с уважената част от иска.

Съгласно разпоредбата на чл. 78, ал. 3 от ГПК ответната страна (по предявен иск или жалба) има право на разноски.

При този изход на правния спор по предявените искове, право на разноски имат ищецът по първоначалния иск Д. Ч. и ищецът по насрещните искове „Сити Кеш“ ООД.

На основание чл. 78, ал. 1 от ГПК в полза на ищеца Д. Ч. следва да бъдат присъдени сторените от него разноски в размер на 53,67 лв. за заплатена държавна такса по предявения от него срещу „Сити Кеш“ ООД установителен иск за недължимост на неустойката по процесния Договор за паричен заем.

В производството по делото ищецът Д. Ч. е представляван, на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата (ЗА), от адв. М. М. от АК – Пловдив, видно от представения договор за правна защита и съдействие (л. 6). Процесуалният представител на ищеца – адв. М. М. е регистриран по ЗДДС, видно от представеното по делото удостоверение за регистрация по ЗДДС. При присъждане на възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ и съдействие в полза на адвокат, регистриран по ЗДДС, дължимото възнаграждение, съгласно чл. 38, ал. 2 от ЗА във вр. с §2а от ДР на Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения следва да включва ДДС – дължимият ДДС се начислява върху възнаграждението по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото адвокатско възнаграждение (в този смисъл Определение № 50161/15.06.2023 г. по гр.д. № 1537/2022 г. на ВКС, III г.о., Определение № 50093/11.05.2023 г. по т.д. № 1638/2021 г. на ВКС, III т.о. Определение № 50139/10.05.2023 г. по гр.д. № 5156/2021 г. на ВКС, III г.о., Определение № 791/20.04.2023 г. по к.гр.д. № 3649/2022 г. на ВКС, I г.о., Определение № 50003/09.01.2023 г. по гр.д. № 3809/2021 г. на ВКС, III г.о., Определение № 287/06.07.2022 г. по ч.т.д. № 1360/2021 г. на ВКС, II т.о., Определение № 44/28.01.2022 г. по ч.т.д. № 2525/2021 г. на ВКС, II т.о., Определение № 50449/04.11.2022 г. по ч.т.д. № 2475/2021 г. на ВКС, I т.о., Определение № 306/06.06.2017 г. по ч.т.д. № 2559/2016 г. на ВКС, II т.о., Определение № 490/19.09.2017 г. по ч.т.д. № 1082/2016 г. на ВКС, II т.о., Определение № 41/25.01.2017 г. по ч.т.д. № 2127/2016 г. на ВКС, I т.о. и др.). Ето защо в полза на упълномощения процесуален представител на ищеца Д. Ч. - адв. М. М. следва да бъде присъдено възнаграждение в размер на 521,01 лв. с включен

ДДС, на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за осъществено процесуално представителство по предявения от Д. Ч. срещу „Сити Кеш“ ООД установителен иск за недължимост на неустойката, съразмерно с уважената част от иска.

Ищецът по насрещните иски „Сити Кеш“ ООД своевременно е претендирал разноски в размер на 100,00 лв. – за заплатена държавна такса, 400,00 лв. – за депозит за вещото лице по извършената съдебно-икономическа експертиза и за юрисконсултско възнаграждение за процесуално представителство по насрещните иски, като е представил писмени доказателства за заплащането на претендираната държавна такса и депозит за вещото лице по извършената съдебно-икономическа експертиза. Съдът, съобразявайки фактическата и правна сложност на делото, намира, че общият размер на юрисконсултското възнаграждение, определен на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 37 от ЗПП и чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ, следва да бъде 100,00 лв. Следователно, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, в полза на ищеца по насрещните иски „Сити Кеш“ ООД следва да бъдат присъдени разноски в общ размер на 446,90 лв., съразмерно с уважената част от насрещните иски.

На основание чл. 78, ал. 3 от ГПК ответникът по насрещните иски също има право да му бъдат присъдени направените в производството разноски съразмерно с отхвърлената част от насрещните иски. Същият своевременно е направил искане за присъждане на адвокатско възнаграждение с отговора на насрещната искова молба. Съгласно трайно установената съдебна практика при определяне на размера на адвокатското възнаграждение при обективно съединени осъдителни иски от значение е търсеният материален интерес, който при обективно кумулативно съединение на иски, се определя върху цената на всеки от исковите по отделно, а не в сбор. След това вече определените възнаграждения се събират при определяне на отговорността за разноски. Както бе отбелязано по-горе ответникът по насрещните иски Д. Ч. е представляван в производството по делото, на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА, от адв. М. М. от АК – Пловдив, който е регистриран по ДДС. Ето защо в полза на адв. М. М. следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 480,00 лв. с включен ДДС, на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за осъществено процесуално представителство по предявения от „Сити Кеш“ ООД срещу Д. Ч. насрещен осъдителен иск за възнаградителна лихва, съразмерно с отхвърлената част от иска. В полза на адв. М. М. следва да бъде присъдено и възнаграждение в размер на 28,80 лв. с включен ДДС, на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, за осъществено процесуално представителство по предявения от „Сити Кеш“ ООД срещу Д. Ч. насрещен осъдителен иск за главница, съразмерно с отхвърлената част от иска. Размерът на адвокатското възнаграждение е преценено съобразно действителната фактическа и правна сложност на делото и разпоредбата на чл. 36 от ЗА, според която то не може да бъде по-ниско от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за

съответния вид работа - Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Следователно в полза на адв. М. М. следва да бъде присъдена сумата в общ размер на 1029,81 лв. с включен ДДС за осъществено процесуално представителство на Д. Ч. по първоначално предявления от Д. Ч. срещу „Сити Кеш“ ООД установителен иск и по насрещните осъдителни искове.

Мотивиран от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че ищецът Д. С. Ч., ЕГН *****, с адрес: гр. Батак, ул. „Антонивановци“ № 47, не дължи на ответника „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, сумата в размер на 1341,72 лв. – неустойка по Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., тъй като клаузата на чл. 6.2 от Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., сключен между страните Д. С. Ч., ЕГН ***** и „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, с която е предвидено заплащане на неустойка в размер на 1341,72 лв. при непредоставяне на обезпечение по заема, е нищожна, като противоречаща на добрите нрави и закона.

ОСЪЖДА Д. С. Ч., ЕГН *****, с адрес: гр. Батак, ул. „Антонивановци“ № 47, да заплати на „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, сумата в размер на 940,00 лв., представляваща незаплатена чиста стойност на кредита по Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., сключен между Д. С. Ч., ЕГН ***** и „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от датата на подаване на насрещната искова молба в съда – 31.05.2023 г. до окончателното изплащане на вземането, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за главница за разликата над присъдения размер от 940,00 лв. до пълния предявен размер от 1000,00 лв.

ОТХВЪРЛЯ предявления от „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, против Д. С. Ч., ЕГН *****, с адрес: гр. Батак, ул. „Антонивановци“ № 47, осъдителен иск за осъждане на ответника Д. С. Ч. да заплати на ищеца „Сити Кеш“ ООД сумата в размер на 262,02 лв. – възнаградителна лихва, за периода от 15.08.2022 г. до 15.05.2023 г. по Договор за паричен заем Кредирект № 705838/13.07.2022 г., ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от датата на подаване на насрещната искова молба в съда – 31.05.2023 г. до окончателното изплащане на задължението.

ОСЪЖДА „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, да заплати на Д. С. Ч., ЕГН *****, с адрес: гр. Батак, ул. „Антонивановци“ № 47, на основание

чл. 78, ал. 1 от ГПК, сумата в размер на 53,67 лв. – разноси за държавна такса по делото.

ОСЪЖДА „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, да заплати на адв. М. В. М. – АК - Пловдив, с адрес: гр. Пловдив, бул. „Пещерско шосе“ № 81, ет. 3, ап. „Б“, на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, сумата в общ размер на 1029,81 лв. – адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство по делото.

ОСЪЖДА Д. С. Ч., ЕГН *****, с адрес: гр. Батак, ул. „Антонивановци“ № 47, да заплати на „Сити Кеш“ ООД, ЕИК 202531869, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Славянска“ № 29, ет. 7, сумата в общ размер на 446,90 лв. – разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Окръжен съд - Пазарджик в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пещера: _____